

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

ՊՈՒԼՎԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.
Վեցամսեայ 6 Ֆր

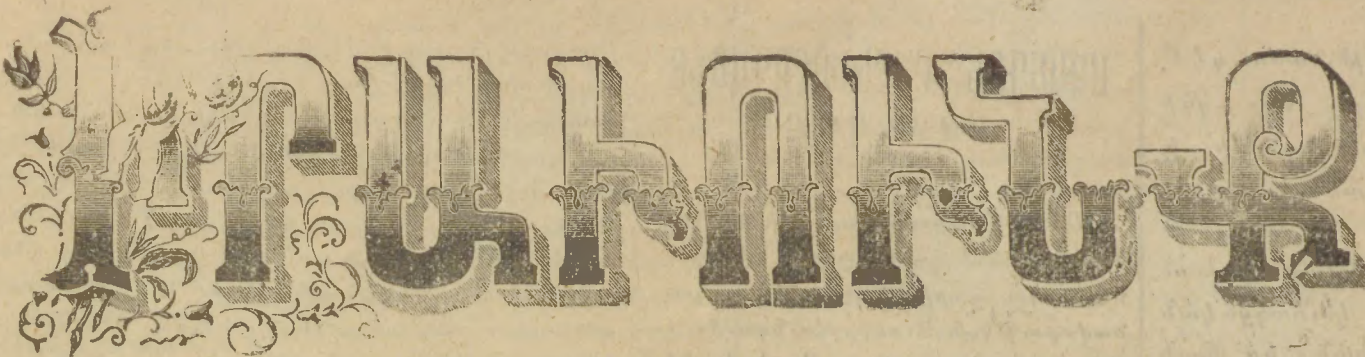
ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ

Երկու քիչ մեկ ծրարով
Տարեկան 14 Ֆր.
Վեցամսեայ 7 Ֆր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2 60 Տօլ.
Վեցամսեայ 1.50 Տօլ.
ԿԱՆԽԻԿ

ՄԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա Վ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ե Ք Ա Վ Ա Ք Ա Վ Ա Ն

Ը ՀՐԱՏԵՐԱԿՈՒԹ ԿԱՆՆ ՉՈՐԵՔԵՆԱԹԻՐ ԻՐ ՇԱԽԱԹ

Redaction du Journal

«Ira vounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Иравунк»

ВАРНА

Դրոշմով եւ չեւ
տրոշիր

ՀԱՍԵՐԱԾԻՈՒԹԵԱՆ ԴԱԾԻՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՎԵՐԱԿԱՋՄԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ՄԻՋԵԻ

Շատ քիչ ժամանակ է անցել այն օրից, երբ զանազան կողմերից շատագուշակ ձայներ էին բարձրանում թէ ՏԱՃԻՆԱԶՆ ԴԱՏԱՆԻ կամ մեծնելու վրայ է:

Դատարիքներին և մեծ խնդիրներին հետ թեթեամտորէն խաղացողներին մեր պատասխանը եղաւ՝ այդ ժամանակ թէ ոչ միայն ՏԱՃԻՆԱԶՆ ԽՆԴԻՐԸ չի մեծել և մեծնելու որ և է նշան ցոյց չի տուել այլ նա պահել է իր կենսունակութիւնը և հրթիռով հետը հետէ աւելի ու աւելի յաջող կերպով պիտի մտնենայ իր լուծմանը, Ուստի — մեր եղբայրացիութիւնն էր — ոչ թէ պէտք էր ձեռնթափ լինել այդ խնդրից, այլ պէտք էր աւելի եռանդուն կերպով Գործի կաշիք և «գործել գործել ու միշտ գործել»:

Մեր անդրդուելի համոզումն էր եղած — և է՝ — որ Հայկական Խնդիրը վաղ ուշ իր բաւարար լուծումը պիտի ստանայ Տիային թէ պէտք է որ «յեղափոխական գործը» առաջ տարուի աւելի նպատակայարմար ուղղութեամբ և տարբերկայով:

Մենք քանիցս առիթ ենք ունեցել հրապարակագէտ մատնանիչելու թէ ՏԱՃԻՆԱԶՆ յեղափոխական գործը ինչ մեծ փաստներ է կրել — և գեւ շարունակում է կրել — կուսակցական անհամբաւանութեանց երեսից: Մենք չենք ենք թէ ինչպէս կուսակցական ծայրայեղ հակամարտութիւնները և իրարու տրամագծօրէն չէզոքացնող գործելակերպերը յաճախ անդարմանելի վտանգների դուռ են բաց արել և մեծապէս խոչընդոտ հանդիսացել Յեղափոխական Գործի յառաջխաղացմանը:

Ու ստեղծուած չարիքին արմատական բուժումն բերելու համար՝ մենք ձգտած ենք Տաճկահայաստանում գործող կուսակ-

ցութիւնների համերաշխութեան իրականացմանը: Այդ համերաշխութիւնը մենք կատարեալ անհրաժեշտութիւն ենք համարած — և համարում ենք — ուստի մեզանից կախումն ունեցող ամէն հնարաւոր միջոցներ գործ ենք դրած, որպէս զի այդ ցանկալի համերաշխութիւնը իրականութիւն ստանայ՝ սրբան կարելի է լայն չափերի մէջ:

Եթէ մինչեւ ցարդ մեր ջանքերը բոլորովին չի պակասեցան դա գեւ ցոյց չի տալիս թէ մենք սխալ ուղղութեամբ ենք քայլել և կամ թէ այդ մտքի իրագործումից ձեռք պիտի վեր առնել — Ոչ: Մենք այդ ուղղութեամբ պիտի ընթանանք, ինչ խոչընդոտների էլ որ պատահելու լինենք, որովհետեւ այդ ուղին է, որով կարող պիտի լինենք մեր բոլոր մարտական աշխարհի մի համախմբել և տուած րոպէին թուրք բռնապետութեան դէմ քայլեցնել:

Ուրախ ենք ասելու, որ հայ ժողովրդի անկեղծ և Տաճկահայ Դատով շահագրգռուող դատարկողը ոչ միայն հասկացաւ մեր ձեռնարկի օգտակարութիւնը, այլ իր բոլոր խաւերի մէջ, մի տեղ աւելի, մի այլ տեղ նուազ, բայց ամէն տեղ էլ որոշ չափով տրձգանք տուեց մեր ձգտումներին: Ուրեմն հեռու չէ ժամանակը, հաւատացած ենք, որ Տաճկահայաստանում գործող հայ յեղափոխական կուսակցութիւնների համերաշխութիւնը իրականութեան բաժին կը դառնայ:

Այսօր, ուրախութեամբ գալիս ենք յայտարարելու, որ Հնչոկ ետի կուսակցութեան և վերականգնող Հնչակեան կուսակցութեան (*) միջեւ ՀԱՄԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆ:

(*) Վերականգնող Հնչակեան կուսակցութիւնը չպէտք է շփոթել Սրբան կուսակցի հետ:

Թեմն ԴԱՃԻՆԱԶՆ է կնքուած Տաճկահայ յեղափոխական գործը շահագրգռող բոլոր անհրաժեշտ և էական խնդիրների մասին:

Այդ ԴԱՃԻՆԱԶՆԻ համաձայն երկու կուսակցութիւնները իրենց ուրոյն գոյութիւնը պահելով հանդերձ՝ նրանց «միատեղ եւ միաժամանակ պիտի քայլեն թէ ինքնապաշտպանութեան եւ թէ զուտ յեղափոխական բնաւորութիւն ունեցող տեխնիքական բոլոր խնդիրներում:

Այնտեղ՝ ուր պէտք է սուր բարձրացնել և բնաշնչման ըստ պառնալիքի տակ եղող հայ ժողովրդի վահանը հանդիսանալ երկու կուսակցութիւնները ձեռք ձեռքի պիտի տան՝ որպէս հրամայական պարտականութիւն:

Յեղափոխական գործի մարտական մասը միահամուռ ուժերով է, որ առաջ պիտի տարուի կանխապէս գծագրուած և որոշուած տրամադրութեանց համաձայն:

Եւ այստեղ մենք մեր բարոյական պարտականութիւնն ենք համարում մի փոքր հաշիւ տալ Հայ ժողովրդին:

Իրաւ է որ Հնչակեան կուսակցութեան և վեր. Հնչակեան կուսակցութեան միջեւ տխուր և ազնաւոր անձքեր են պատահել, այդ անձքերը նոյն իսկ սորոսեցուցիչ էին իրենց տեսակի մէջ և իրենց հետեւանքներով ազատաբեր եղան «Տաճկահայ Դատին» իրականութիւն է որ երկու կուսակցութեանց միջեւ հանդիպածները իրենց չարաղէտ հետեւանքն են ունեցել Յեղափոխական Գործի վրան: Չլինէին Հնչակեանութեան մէջ տեղի ունեցած բաժանումները, — Այժմ Հայկական Խնդիրը բոլորովին ուրիշ փուլի մէջ կը լինէր:

Եւ հէնց այդ համոզումն ունենալու համար է, որ մենք մի րոպէ չտատանուեցանք անկեղծօրէն ձեռք մեկնելու մեր այն ընկերներին, որոնք դեռ երէկ մեր ստիճանները, մեր թշնամիներն էին, — նոյնը եղաւ և նրանց կողմից:

Եւ ինչո՞ւ այդ:

Միթէ սա թեթեամտութիւն կամ քաղաքական ահապառնակ է, — Երբէք:

Ընդհանուր ազդերի քաղաքական կեանքը բաւականին օրինակներ ունի ցոյց տուող թէ ինչպէս կուսակցութիւնները յաճախ իրարու պատասխանում են: Բայց նա ցոյց է տուել նաեւ այն թէ ինչպէս իրարու յօշոտող այդ կուսակցութիւնները անհրաժեշտ պարագաներով անմիջապէս իրարու հետ «հաւերաշխել և միացել են, երբ հանրային գործի շահը այդ հրամայական պահանջ է դարձրել»: Եւ հէնց դրանով էլ քաղաքական կուսակցութիւնները տարբերում են ցեղական թայֆայական կուսակցութիւնը:

Քաղաքական կրքերը յաճախ իրենց բորբոքումով ամենաժանր պարագաներ են ստեղծում, բայց ովկիանոսի ալիքների նման լեռնացող ատելութիւնները, քէն ու սիւր, թշնամութիւնները վերջ են ստանում միանգամից, երբ անհնուն է որ Ընդհանուր Սպառնալիքի Ուրուականը ոչ միայն ծածանում է կուսակցութիւնների մասնաւոր գոյութեան դէմ այլ նաեւ իր կէտ նպատակին է անում վերցնել մէջ տեղից այն Առարկան իսկ, որի համար որ կուսակցութիւնները ստեղծւել, առաջ են եկել:

Ներկայումս մենք այդ րոպէի մէջն ենք:

Այն ժամանակ՝ երբ հայ երկիրը աւերում, կործանում է, երբ հայ ժողովուրդը դուրս առած փախչում է, երբ բազմաթիւ են այն ձեռքերը, որ ջլատել, անդամալուծել են աշխատում Հայկական Դատը, երբ թուրք բռնապետութիւնը իր վերջին ջանքն է թափում մեզ իսպառ արմատախիլ անելու ու մեր Դատը թաղելու, երբ մտեւում են մեր վերջին ճիգի քաղցր ու վսեմ օրերը, որ մեր առաջ կեանք կամ մահ պիտի բռնան, — այդպիսի օրերի և խնդիրների առաջ մենք հրամայական պարտականութիւն ունենք իրարու ձեռք մեկնելու և միա-

տեղ կուտելու այն թշնամու դէմ,
որ հայ ազգի մահը, հայ ազգի
կորուստը իր ամրապնդումի և
գոյութեան յենարանն է գարձ-
րել:

Սուրբ են մեզ համար փոխա-
դարձաբար մեր կուսակցական
նահատակները, նրանք կը մնան
յաւէտ անմոռաց, բայց նրանցից
բարձր է սուլաւունում 300,000 ան-
մեղ զոհերի ուրուականը: Նրան-
ցից բարձր կայ աղէխարշ՝ դու-
թիւն ներկայացնող Տաճկահայ
ամբողջ ժողովուրդը: Եւ մի՞թէ
մեր մարտիրոսները տարբեր ըն-
թացք կարող էին ունենալ, եթէ
այսօր նրանք կենդանի մեր մէջը
գտնուէին:

Մեր նահատակների սրտածըմ-
լիկ պատմութիւնը, նրանց անձ-
նական չընազ յատկութիւնները
և զէպի Տաճկահայկական (Դաւոթ
տաճաճ անահաման սէրը պարզ
վկայ են, որ նրանք էլ կանէին
այն բոլորը, ինչ որ մենք ենք
անում, եթէ նրանք լայն մեր
տեղը լինէին:

— Ո՛չ, անցեալը չի կարող կաշ
կանգնել ներկան: Պատմական ա-
մէն բոլոր իր պատախանաւու-
թիւնը ունի:

Հայ ժողովուրդի չահը՝ հայկա-
կան դատի պահանջը աւէ՛ն բա-
նից բարձր և աւէ՛ն նկատումից
վեր: ու այդ գերազանց չահի,
այդ անբաժնի պահանջի առաջն
է, որ մենք խնամարհել ենք և
կապել այն Վրացիին քը, որ
մեզ իրաւունք է տալիս հոգեբա-
նական բոլորի միասին հարուա-
ծելու ընդհանուր թշնա-
մուտն: Աւրեմ:

Կորչին, անդարձ, եղբայրա-
կան ատելութիւնները:

Կեցցէ՛ համերաշխութիւնը
Կեցցէ՛ հայ ժողովուրդը և իր
արդար Գաղտը:

Հնչական կուսակցութեան
ԿԵՂՐ. ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
20 Դեկտեմբերի 1907
Պարիզ

ՄԱԿԵՐՈՆ. ԲԱՐԵՆՈՐԴՄԱՆՑ

Տ Ա Ղ Ն Ա Պ Ը

Օսմանեան կառավարութիւնը, 1905
Դեկտեմբեր 22ի ծանուցագրով, կընդու-
նէր երկու տարի երկարութեւ պաշտո-
նավարութեան Աւստրո-Հունգարիոյ եւ
Ռուսիոյ քաղաքական Գործակալնե-
րուն, որոնց պաշտոն տրուած էր ըստ
Մուրցաւէքի ծրագրին գործադրութիւն
բարենորոգման հակաշէնք (զոնիթ) կա-
տարիւյ: Քանի որ 1905 թ. 11ին ինչ
օսմանեան կառավա-
րութիւնը կընդունէր՝ նոյնչափ ժա-
մանակի համար՝ Ընդհանուր քննիչին,
զօրավար տը Զօրծիսին եւ ոստիկանա-
կան կազմակերպիչ օտար սպաներուն
պաշտօնավարութեան երկարութիւնը:
Վերջապէս 1905 թ. 15ին Դուրը
ըստ վեց մեծ պետութեանց հաւաքա-
կան ծանուցագրին, կընդունէր Եւրո-
պական Յանձնախումբին հաստատու-
մը Մակեդոնիոյ երեք նահանգներուն
համար եւ ընդունած էր որ այդ Յանձ-
նախումբը բաղկանար Աւստրիոյ եւ
Ռուսիոյ Քաղ. Գործակալներէն եւ
ինչ խորհրդակներէ, ընտրուած
Թուրքիոյ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի,
Անգլիոյ եւ Իտալիոյ կողմէ: Սոյն
Յանձնախումբին պաշտօնավարութեան
տեւոդութիւնն ալ երկու տարի աւա-
մանուած էր:

Ուրեմն ներկայ տարւոյ ղեկու, 15ին
լրացած էր Մակեդոնիոյ բարենորոգ-
մանց համար հաստատուած ու կար-
գուած օտար պաշտօնեաներու եւ պաշ-
տօնական մարմիններու պաշտօնավա-
րութեանց շրջանը: Հետեւաբար Մա-
կեդոնիոյ Բարենորոգմանց գործադրու-
թեան մասնակցող վեց պետութիւն-
ները ալ միեւնոյն թուականին ներ-
կայացուցին օսմանեան արտաքին գոր-
ծոց նախարարին, իրենց ղեկավարներուն
միջոցաւ, հաւաքական ծանուցագրի
մը մով պահանջով վերահաստատու-
մը վերադրելու բոլոր պաշտօնեաներու ի-
րաւասութեանց:

Առաջ այդ իրաւասութեանց վերա-
նորոգումը երկու քական տարի եղած
էր: Բայց վերջին շրջանի ընթացքին
պետութեանց եւ Դրան միջեւ մաք-
առիկ պայմանագրութիւն մը կնքուե-
ցաւ եօթը տարուան համար որ Մա-
կեդոնիոյ երեք նահանգներուն քաղա-
քական կացութիւնը կամքէր Պետու-
թիւնները հաւանած էին Թուրքիոյ
ներածութեանց 8 առ 100 մաքսատու-
քին վրայ 3 առ 100 ալ աւելցնել:

առնելէ առաջ արեւնարբու մէկն էր,
որուն Աւագակ անուն կուտայ կա-
ռավարութիւնը:

— Աւագակ մըն է ինք:
— Այո՛. շատ տարիներ, բայց ետ-
քը հարկադրուեցայ սա սքեմը վրաս
առնել որ կարենամ ծածկել ինքզինքս:
Ահա տաք համար է որ վստահօրէն կը
յայտնուի իմ կան-ձալ տը չը կրնար
ձեռքէս ազատիլ: Միայն թէ մի գուցէ
գրութեան մէջ նշանակուած վանայ
չօչին ով ըլլալը հարցնէ ինձի, ան ա-
տեն ի՞նչ պատասխանեմ:

— Ըսէք որ զչեմ ճանչիմ:
— Սուտ խօսիմ:
— Հապա ի՞նչ պիտի ըսէք:
— Ճշմարտութիւնը:
— Հոգ չէ, ատանկ ըսէք:
— Եթէ կամք ընէ ձեզի տեսնելու,
առաջնորդեմ՝ զինքը:
— Ո՛ր:
— Հոս:
— Տէր Աստուած, ինչպէս կարիքի է

Այս պայմանագրութեան ճիշդ յօդուածը
կը տրամադրէր թէ Դուր պիտի հա-
մակերպի Եւրոպական Յանձնախումբ-
ըն կողմէ երեք նահանգներու պիւտ-
ճէին մէջ ներմուծելիք բարեփոխու-
թեանց: Այս յօդուածը կը հաստատէ
ուրեմն յիշեալ Յանձնախումբին իրա-
ւասութիւններու պահպանումը եւ հե-
տեւաբար, ոստիկանութեան կազմա-
կերպիչ սպաներու ալ:

Ուստի վեց մեծ պետութեանց ներ-
կայացուցիչները պահանջեցին օսման
կառավարութիւնն ընդունի երկարու-
մը՝ մինչեւ վերջապէս մաքսային պայ-
մանագրութեան, այսինքն մինչեւ 12
յուլիս 1914 — իրաւասութեանց ընդ-
Քննիչին, Քաղ. Գործակալներուն, Եւ-
րոպական Յանձնախումբի խորհրդա-
կաններուն եւ ոստիկանութեան օտար
սպաներուն:

Նշանակելի գլուխգործոց թեմաք մը
օսմանեան կառավարութիւնը առա-
ջարկեց նոյն օրը ղեկու, 15ին վեց պե-
տութեանց Պոլսոյ ղեկավարներուն, իր
ծառայութեան տակ առնել, իբր շա-
մանեան պաշտօնեաներ, այն Քաղաք-
Գործակալները եւ Եւրոպական յանձ-
նախումբին անդամները, որոնց պիտի
վճարէ իրենց ամսականները, ինչպէս
ոստիկանութեան օտար սպաներուն:

Վեց պետութիւնները կարող կըն-
պով միմեկեկի այս առաջարկը, եւ
պահանջեցին անմիջապէս ու առանց
ձգձուլի ընդունել նոյն պաշտօնեա-
նեան, իրաւասութեանց երկարութիւնը
եօթը տարուան համար:
Այժմ խնդիրը հոս է:

Թ Ղ Մ Ա Կ Ց Ո Ի Թ Ի Ն

Գահիրէ 17 ղեկու, 907
Տղուտայ Վերականգնման ճին
հնչականներուն շատ մօտեցած են:
միշտ միասին ժողովներ կընեն, եւ
արդէն մօտ օրէն ինչպստ երկու մաս-
նաճիւղիւր երկկողմ մը պիտի տրուի
Սիրանոյշի խումբով: Այդ երկու կու-
սակցութեան մէջ կնքուած համաբաշ-
խութիւնը գրեթէ միութիւն է գործ-
նականին մէջ:

Ամբողջ կեդրոնային մէջ Արդուեան
խմբակին պատկանող միմիայն չորս
հոգի կայ: Մի քանի օր առաջ Արդու-
եան քիւլէն տեղս սպանական նա-
մակներ եկան և Աղէքսանդրիա Լ. Լա-
րենց գրեմա է մէկ երկու տեղեր ան
ձամբ դրամ առնելու, բայց ոչինչ կա-
րողացած է, կառավարութիւնը խստիւ
կը փնտռէ զանի՝ գիւս ձեռք չէ ան-

ատանկ մարդ մը յանձն առնէ մինչեւ
հոս գալու:

— Ի՞նչ կրլայ, միթէ՞ տարիներով
այդ խոր քաւոր կեանքին մէջ պար-
տկող մարդը չը կրնար միջոցներ հայ-
թայթել ոչ թէ հոս գալու, այլ կու-
սակալին անգամ ներկայանալու: Ա-
տիկայ խնդիր մը չէ՞. միայն թէ
յուր հաւանելու էք, կընդունիք:

— Ինչ ըսեմ տէր հայր, զուր ասոր
կը տեսնէք քաղքին կառկածելի գրու-
թիւնը, ամեն բան մաղի վրայ է եթէ
յանկարծ մտածուելու ըլլայ, ան ա-
տեն ինչ վիճակի կը հասնիմ ես, չէ՞
որ ընտանիքս սրէ կանցուի: Նայեցէք
եւ գտանկիւր տէր եմ ինքն ինչ
զատ ուրիշ մէկը չունին: Մանաւանդ
ատանկ փոքրիկ պատճառ մը կը փը-
տրէ կառավարութիւնն որ գրաւէ
կալուածներս, որոնց լրայ չորս բա-
ցած է իր աչքը:

— Ատանք իմ կարծիքովս, պատճառ
մը չեն իման-ձալաւոր համար, ջոջ ա

ցուցած: Կերեւի փախած է:
Վարդայի սպանութեան լուրը հե-
շատ վատ ազդեցութիւն ձգեց, ի-
րացոյ իր թէ այդ ոճրագործ սոսիս
իւղմը երբ պիտի յնդի մեր խնչա-
զաւթ զանակցականներու ուղեղէն
թող անոնք պոսան թէ մենք երբ
մէջ դործ ունինք. երկրէն եկած նա-
մակները բացարձակապէս կը հասա-
տեն թէ քացի Վանէն ուրիշ տեղ ոչ
ինչ ունին, արդէն Կովկաս ալ կու-
տարեւապէս Երկպառակուած է. թե-
շանս խաղաղ ներկայացնել այդ ա-
ղէտքի հեղինակները իրենց ոչխար
միաներուն:

ՆԱԽԱԿԱՅԻՆ ԹԵՄԵՆ

Հագեհանգիտ

Այսօր տեղւոյս Ս. Ժամուածած
նայ կեկեղեցւոյ մէջ կատարուե-
ցաւ հագեհանգստեան աւարդու-
թիւն, Խրիմեան Հայրիկի ման-
ւան քառասունքի առթիւ, ներ-
կայ էր խուռն երկսեռ բազմու-
թիւն մը:

Սանտանքիին խումբը

Այսօր տեղս տարածուած լու-
մը կիմայնէ Սանտանքիին խմբի
և թուրք զինուորներուն մի-
եղած ընդհարումը փաշա Պուս-
րի բով: Սպանուած են 3-
զինուորներ Սանտանքիին խմ-
բէն, Վերջին տեղեկութիւնն
բէն կիմացուի որ Սանտանքիին
խմբն ալ արդէն սպանուած է:
Մանրամասն տեղեկութիւնն
կը պակսին, թէպէտ եւ ըրոյ
տեղական թերթերը այս լու-
կը հաղորդեն. բայց մինչ-
յարդ պաշտօնական հաստատու-
չիկայ:

Թղթակից
16 ղեկ. 997
Սեփրա

ԴԱՆՆԱԿԱՅԻՆ ՀՈԳԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ

ԿՈՒՍԱԿԱՅԻՆ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

Եւ

Իմ համոզումս, որ միեւնոյն
նը ամէն ինչը գլուխը մարդոց
է, Վարդոն՝ մէկն էր այն անձնը:

զաւ Ս. իկա ազգին գոյութիւնը
մտածել, որովհետեւ անոր անկա-
յաւեւ ձեր արկունք է: Տեսէք սա գր-
թեան մէջ Վ. Նի կուսակալը Մե-
պո, գոսին կը գրէ. «Հայր ջնջու-
վայ է: Բոնի Լ. Թէ՛ ջնջուած Գ-
ըլլաք, երբ Հայ անունով ապրի՛:
զէք հակառակ պարագային մէջ
տի ուրանաք ազգութիւնիդ: Այ-
պիտի ուրանա՞ք ազգութիւնիդ. ներք-
միայն զաւակներուդ սիրոյն համար»

— Աստուած չընէ:
— Հապա զաւակներդ:
— Թող այնքաւ առջին յոշոտու-
բայդ եւ ը տեսնեմ անոնց ուրացու-
— Հիմակ ամբողջիկ մտածու-
նեղդ, կը հարցնէի թէ՛ իման-ձա-
լին հոս գալը պիտի ընդունիք:
— Ի՛նչ, եթէ հարկը պահանջուի:
լայ պատրաստ եմ տէր հայր:
Աւագակապեալը տեղեկաբար
եկաւ ու ջոջ աղային բաւաւ:

Ա. ՇԱՏԱՆԵԱՆ
119
Ա.ՍՍԱԿԱՅԻՆ
— Զըբ՝, ցոյ ազա, մի նայիք հա-
սակիս: Ես զեւ հայրենեաց մեծ ծա-
ռայութիւններ կարող եմ ընել: Իմ
մէկ ձեռքս թուր եւ միւր՝ խաչ մը
եկած է տարիներէ ի վեր: Այդ լեռ-
ներու մէջ, գիշեր ըլլայ թէ ցորեկ,
ես թափառած եմ ամբարներով, ի՞նչ կայ
իման ձալաւոր գտնելու, քանի որ լեռ-
ներն ամենքն ալ ծանօթ են ինձի:
Մեղքս չեմ պահեր, սա սքեմը վրաս

կայ այդ բանը հաստատող, Ձեզի պես-
նորուն բերնին մնացել էր մեր կա-
րգու ինքան եւ անկարող լինան վրայ
դատարանն ունի, Ձեր տեղը ոչ թէ
հողարարձութեան մէջ այլ պատուա-
ւոր մարդոց շրջանէն ալ զուրմէ-
քանի որ զուրմ նենդ ու կեղծաւոր
էր աւելի քան ո՛ր իցէ փորձեցի:

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻՒՐԿԻԱ

Պուլկար թիւրք սինօրը իւզե-
րինտէ սոն տէֆա թիւրքլէրին
իբի պուլկար ասքերի գաթլի թի-
մէլէրինտէն տուայր, Սթանպուլ-
տաքի Պուլկարիա մասլահաթկիւ-
զարր Մ. կէշօլրն միւրաճաթ-
լարը իւզէրինէ, Պապը Ալի իւ-
չիւնճի օրտու միւթէթիշի Համաթի
բաշայա էմիր վէրտի քի՝ պուլ-
կար գօմիսիօնը իլէ՝ կիտուպ վա-
գաայր թահգիգ էյլէսին:

— Բում բաթրիգհանէսի Պապը
Ալիյէ եէնի պիր թագրիր վէ-
րուպ, Սթանպուլտան պիւլկար
էքքարքընըն՝ գալտըրլմասընը
իտտաա իթտի:

Շու վահի վէ հագսըզ իտտա-
յա էնէմիլյէթ վէրիլմէյէճէկի
աշիքթար տըր:

— Հաճըրգ Եօլունտա պուլը-
հան վաքօրլարտա բէք չօգ հա-
ճըլար գօլէրայա թուլթուլմուշ
օլարըրնտան, սըհիսէ իտաքէսի
թարաթրնտան վէրիլէն էմիրլէր
իւզէէ պէշէր կիւն գարանթինա
թախիս օլունմուշ տըր:

Վաքօրլարա րադիպ օլան հա-
ճըլար իթթիլալ գալտըրարագ
ճիտտէյէ չըգարրլմալարընը թա-
լէպ իտէյօրլար: Շիմտիլիք՝ տա-
հա ճիտտէ իլլէթտէն խալի իմիշ
իսէտէ, պու պապտա էլէ ալը-
նան թէտապիրի՝ սըհիլյէ քէ-
ֆայէթսիլ կէօրիւնիյօր: Հաճը-
լարը համիլ օլան վաքօրլար է-
պիւսաթ: — Էլ — նաղարէթտէ օ
կիւն գարանթինա պէքլէյօրլար:

Պիւթիւն Հիճալվիլայէթինին
գօլէրա իլլէթի մէլունէսինէ տիւ-
շար պուլընտըզը իւն օլունմուշ
տըր:

— Մաքէթունիտա չէվրօբալը
խալահաթ վէ գօնթօլ մէմուրլա-
րընըն միւտաթի մէմուրիլլէթ-
լէրինի ուղաթմադ խուսուսըզտա
Պապը Ալի ճէվապնտմէսինի Ալ-
մանիա էլչիսինէ վէրտի Անընլէ
Պապը Ալի թէքար տէվլէթլէրէ
րէճա իտէյօր քի՝ դեկտ. 15 թա-
րիլիլ նօթասընըն միւնտէրէ-
ճաթլըն էյի թէտգըզլէ, թէքի-
ֆինի գապուլ իթսինլէր, զիրա
անընլէ հէր մէնֆաաթլարա իք-
թիֆա վէրիլէճէք իմիշ: Պու
թէքլիֆտէն Պապը Ալիինին մագ-
սէտի տէօրա սէնէտէն պէրու
տէվլէթլէր թարաթրնտան Մա-
քէթունիտա պուլընան մէ-
մուրլարը թիւրը մէմուրը կի-

պի գուլլանմագ տըր:

Պուլը էլչիլէր գապուլ իթմէ-
յէճէքլէրի կիպի, անընլէ խալ-
հաթըն սէմէլէսիլ գալաճաղը
պէտիհի տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ս. Ծնունդ վէ եէնի սէնէ միւ-
նաօիպէթի իլէ Սօֆիատա էլչի-
լէր, նաղըրլար վէ սայիր չէվա-
թը քէրամ վէ լապիթան թէպ-
րիք վիլիթալարընը միւպատէլէ
իթմէք զահմէթ վէ մէսարիֆա-
թընտան խալի՝ գալմագ՝ վէ պիր
թարաֆտան տախի խայիր իշլէ-
մէք մագսէտի իլէ՝ ֆուգարէլէ-
րէ, խաթալարա վէ՝ Էօքսիլլէրէ
20 ֆրանգտան օ ֆրանգա գա-
տար իանէ թախիս իտէյօրլար
իշպու իանէլէր վէրէնլէրի իսիմ-
լէրի իլէ կազէթալարա տէրճ օ-
լունիյօր: Բարալար խարիճիյէ
նէղարէթինին սէքրէթէրի Մ.
կէօրիլլէրէ կէօնտէրիլիյօր, Շիմ-
տիլլէ գաւտար թօքլանան Էքարա
պին ֆրանգը թէճալիլ իթմիշ
տիր:

— Մաքէթունիալը Էօքսիլլէրի
Ս. Ծնունդ միւնաօիպէթի իլէ
սէվիտիթմէք իշլան, Սօֆիատաքի
ինկիլիլ էլչիսի վէ զէվէսի միւ-
զէյէն պիր Ծնունդ աղաճը հա-
ղըրլարալ Մ. Մագ Օնիլին եէ-
թիմհանէսինէ կէօնտէրիլլէրէ:

ԲՈՒՍԻԱ

Կէշէն սէնէ պիրիթի Տուճալը
Ձարկտաղթտըզտան սօնրա, 2005
Ետգըն մէպուլար Ֆինլանտիա-
նըն Վիպուրկ շէհրինէ թօքլա-
նարագ, հիւքիւմէթէ գարըն չէ-
տիտ պիր լիսանլէ էհալիլ վէրկի
վէ ասքէր վէրմէմէյէ թէշլիլ
իտիճի պիր պէյաննամէ նէշը
իթմիշ իտիլէր: Մէզըլըր պէ-
յաննամէյի իմիլալյան պիւթիւն
մէպուլարը հիւքիւմէթ մուհա-
քէմէ ալթընա ալտը Շիմտի Ռէ-
թօպուրկ մահքէմէսինտէ օնլա-
րըն մուհաքէմէսի կէօրիլիյօր:
չօգլարը մահպուտա օլուպ, մահ
քէմէյէ կիթտիլլէրի վէ չըգ-
տըզլարը էնտատէ էհալի անլէրի
«հուրալարլէ ալգըչլաճաղտա
տըր:

— Բօլօնիտաթիւհաճուտի գրիւպ
լէրինի դաքամագ իշլան տախի-
լիլ նաղըրը էմիր վէրտի զի-
րա Եհալտիլէր գիւպլէրտէ
հիւքիւմէթէ գարըն բօքալանտ
իթմէքտէ իտիլէր:

— Բուսիանըն ճօրօն իլէ հիւս-
նի միւնաօիպէթտէ օլտըզընա
տէլիլ օլմագ իւզրէ րուս ֆապ-
գալալընա պիր գաշ միլիոն ֆը-
րանգըզ ասքէրիլլէ պէզլէրի ճա-
րօն սըքարիշ վէրտի:

— Վլատիլօսթօգտա եէնիտէն
իթթիլալ զուհու իտէր գօրգուսը
իլէ հիւքիւմէթ բէք սըզը թէտ-

պիրլէր էլէ ալմըշ տըր: Եհալա-
տիլէրի վէ պուլարըն թիւճար
վէ միլիոնիսթ օլտիլարը տախի
Վլատիլօսթօգտան գօլիյօր:

— Խարքօլտա պիր թէաթիւ
մահսէնիտէն թէսաթիւֆէն հիւ-
քիւմէթ բէք չօգ տիւնաթիլի
պօմպալար պուլտուլթահարրիաթ
վէ թէվգըլթաթ տէվամ իտէյօր:

— Կէշէն հաթթա Բեթրսպօրկ
տա կազէթա մաթպաալարընտա
թահարրիաթ վուգու պուլտըզը-
նը վէ բէք չօգ գալէմ սահրպլէ-
րի հապա իտիլտիկինի Եաղմըշ-
տըզ: Շիմտի իշլին հաղըզաթը
անլաշըլտը քի՝ պիր պէօյիլկ
գօմբլօ պուլունմուշ պուլար Շօ-
աալի Տէվլէթի վէ՝ Մէճլիսի Ա-
յանը հալալա աթաճաղար րմըշ:
պուլուն իճրա իթմէք իշլան Սըօլօ
կազէթանըն իտարէլանէսինտէն
բարթլար ալմըշլար քի՝ օնլարլէ
կազէթաճը կիպի մէճլիս սալօ-
նընա կիւրուպ կիւզէլ մէվգը
թուլթուլար վէ օրատա ճէհէն
նէմ մաքիւնաթըն գուրուպ չէ-
քիլիլլէր ֆաղաթ Եաղալըն էլէ
վէրմիլլէր: Պու չիւքէթին չօգ
չէհիլլէրտէ վէ Ձարսքօէ-Սէլօ-
տա տախի շիւպլէրի վար ըմըշ:
Շիմտի Վլօփօ կազէթաալընըն
մուհարրիլլէրի սէրպէսթ պրրա-
ղըլտըլար: Ֆաղաթ չօգ քիլիլլէր
թաաղիլ վէ թէվգըլթ օլունիյօր:
Ֆինլանտիայա գաշաղ իւզրէ օ-
լան չօգլար շրմէնտէթէր Եօ-
լունտա թուլթուլտալար:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

— Հիճալ վիլայէթինտէ, պա
խուսուս Մէքքէտէ վէ Մէտիլնէ
տէ գօլէրա ումուհէն Եաղմըշ
օլուպ հէր կիւն Եիւզ քիլի գա-
տար Էօլմէքտէ տիր:

— Ամէրիկատան էվրօբալըն-
ըն հիճրէթի Եհանի կէրի տէօն-
մէլէրի, տէվամ իթմէքտէ տիր:
Կիւնտէ 3 - 5 վաքօր իթալիս սու-
հալինէ պիւնլէրճէ ամէլէ Ամէ-
րիկատան կէրի կէթիլմէքտէ
տիր: ճուճաա կիւնիւ 6 վաքօրլէ
10000 քիլի եէթիլլիլ իթալիս
հիւքիւմէթի՝ պու էքթէրիսի իշ-

ճի օլան միլլէթտաշլարընը եէմ-
լէշտիլմէք վէ անլէրէ իշ վէ թէ
այիւշ պուլմագ իշլան բէք թէ-
լտաա տիւշմիլլէ տիր:

Ի խ թ ի հ ր

Էլան կազէթա պէտէլինի էօ
տէմէմիշ օլան ապսէլէրիմիլ սէ-
նէնիլ խիթամ պուլմագտա օլալը-
սընը քիլի նաղարա բալարագ՝
պօրըլարընը կէօնտէրմէլի տիր-
լէր:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՀԱՄԻՐԻ

ՊՈՒՀԱՍԹ	ՔԻՐՈ	ՔԻՐՈ
Վալհօն	100	19/21.
Սարապա	57-62	12-50/16
Վալհօն	100	15. -16.
Արապա	45-52	8. 20-9. 20
ԵՈՒԼԱՍ արապա	33-36	5.60- 6.
»	100	13-13 50
ՉԱՍԱՍԱՐ արապա	52-57	9. 10.
ՅԱՍԱՍԱՐ 100	քիլ.	18. -18.50
ՅԱՍԱՐ արապա		8. -8. 90
ԲՈՒՅԱՐ արապա	55-60	18. -19
ՄԻՍԻՐ		9 20/10
Կիւնտէ վալհօն	7-8	վէ 100-120
արապա կէլլէրտէ, վալհօն մուսմէ-		
լէսի նարօլէօն 20 ֆր.		արապա մու-
ամլէսի քիլ. շարօլէօն 20.		
ՊԱՅԱՆԻՅԷ		
Վալհօն բաղաւորտա պաղպալիլ		
մալլէրին պու կէլլէրի ֆիլաթը, թիւն		
ֆրանք իլլէ:		
ԿԱՆԻԷ		2.05- 2.20
Շիլլէր նէմէյէ		88
Շիլլէր քէսմէլ սանտըզ		44.50
ԻՐԻՆՃ ճէնօվա շուվալը		45.50
» Ֆիլիպլէ		44.50
» Ինկիլիլ		36
Բիգօն		49.
ԿԱՉ Սանտըզ		10.79
Չէթիլլէ կաղը քիլ.		1.25- 1.35
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ		80.
Եուճուրթա 100	տալթի	7-50

Մ Ի Ր Ա Ի Ո Ւ Ն Ք

ԹԻՒՄՈՒՆՏ Ա. հատոր (162 էջ) 1 ֆր.
» Բ. » (438 էջ) 2 ֆր.
ՆՈՒ ԵՐԿՈՒՄՆ Կամ ՄՐՄՈՒՆԸ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ Երկրորդ անգամ տպագ-
րուած եւ ճոխացած. Իրն 1 ֆր.
ՆԵՏԱՅՐ պատկերացնէ Պուլկար-
նիտա նիտա ու կաղը ու թուրքերէ
կրած տառապանքը անոնց ազատու-
թիւնէն ստալ. Իրն 50 անդրիւ
ՀԱՅԿԱՅԻՆ Ի ՈՒՆԵՐ Պատկեր
մը ճաճ լանդաշատանի իրական կեան-
քէն. 2՝ չէկալ քին 1 ֆր.
Այս գ. Երբ ստանալու համար զիմն.
ՎԱՌՆԱՆ «Ի Ր Ա Ի Ո Ւ Ն Ք» ի խմբագ-
րութեան:

ՏՊԱՐԱՆ «ԻՐԱՆԻՆԻՔ» — ՎԱՌՆԱՆ
Издатель: Д-ръ М. Торосианъ

ՏՊԱՐԱՆԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՄԱՔՈՒՐ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՇՈՒՏ
ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՆ

«Իրաւունքի խաղաղութիւնը յանձն կառնէ տպագրական ամէն
տեսակ գործեր»

Հարստեանեան հրատարակչութիւնը, Նամակադրոշիւնը, Նամակադրոշիւնը,
Այցաքարտիւնը, Այցաքարտիւնը, Հաշտեանիւնը, Եւայլն
պատրաստել մեծ խնամքով եւ չափաւոր գներով:

Տպագրական գործարարներու համար սկսած են հասնիլ նոր եւ
ընտիր տառեր:

Խաղաղութիւնս իր տրամադրութեան տակ ունի նաեւ Պուլկա-
րիւնէն եւ Ֆրանսիայէն գրեր ամէն տեսակներով:

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՓՈԽՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒՆ